TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN ĐỨC LINH** **TỈNH BÌNH THUẬN**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 17/2020/QĐST-VDS	*Đức Linh, ngày 20 tháng 10 năm 2020*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: "Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi"

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐỨC LINH, TỈNH BÌNH THUẬN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Đỗ Xuân Thuận

Thư ký phiên họp: Bà Phạm Thị Thu Vân – Thư ký Tòa án.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đức Linh, tỉnhB tham gia phiên họp: Ông Nguyễn Hải Lĩnh - Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 10 năm 2020, tại: Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đức Linh, tỉnhB, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 171/2020/TLST-VDS ngày 10 tháng 8 năm 2020 về việc: "Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự", theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 09/2020/QĐST-VDS ngày 12 tháng 10 năm 2020, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

-Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Lê L, sinh năm: 1976

Nơi cư trú: Số 186, đường ĐT 720, thôn 2B, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB.

-Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

+ Lê Thị N, sinh năm: 1956

Nơi cư trú: Số 200, ấp K Hưng, xã Nhị Bình, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang.

+Lê T, sinh năm: 1965

Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB.

+ Lê A, sinh năm: 1970

Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB.

+Lê S, sinh năm: 1973

Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB.

+Lê Thị Bích L, sinh năm: 1978

Nơi cư trú: ấp K Hòa, xã Xuân Thành, huyện X, tỉnh N

+Lê P, sinh năm: 1982

Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB.

Tại phiên họp:

-Lê L, Lê T, Lê Thị Bích L có mặt

-Nguyễn Thị N, Lê A, Lê S, Lê Pcó đơn đề nghị xét xử vắng mặt

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu đề ngày 31/7/2020 và tại phiên họp giải quyết việc dân sự, anh Lê L trình bày: gia đình anh gồm có những người sau:

-Cha anh: Lê Tuyền, sinh năm: 1921 (chết năm 1998)

-Mẹ anh: Bùi Thị Thệ, sinh năm: 1936 (chết năm 2017)

Cha mẹ anh có 8 người con: Lê Thị Nhơn, sinh năm: 1956; Nơi cư trú: Số 200, ấp K Hưng, xã Nhị Bình, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang; Lê Thành, sinh năm: 1965; Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB; Lê Thảo, sinh năm: 1970; Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB; Lê Sang, sinh năm: 1973; Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB; Lê K, sinh năm: 1975; Nơi cư trú: Tổ 6, thôn 2B, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB; Lê L, sinh năm: 1976; Nơi cư trú: Tổ 6, thôn 2B, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB; Lê Thị Bích Liễu, sinh năm: 1978; Nơi cư trú: ấp K Hòa, xã Xuân Thành, huyện Xuân Lộc, tỉnh Đồng Nai; Lê Phi, sinh năm: 1982; Nơi cư trú: thôn 2A, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB.

Từ khi sinh ra, anh K đã bị nói ngọng, nghe kém từ nhỏ, tinh thần không ổn định, nhận thức lúc được, lúc không. Anh K đã được gia đình đưa đi chữa trị nhiều nơi nhưng không khỏi. Lúc nhỏ thì anh K sống chung với cha mẹ anh, khi cha mẹ già thì anh K về ở với anh, mọi chi phí sinh hoạt của anh K thì anh là người trực tiếp chăm lo cho anh. Ngày 31/7/2020 anh có làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K là một người MNLHVDS, tuy nhiên đến ngày 01/10/2020 Tòa án đã nhận được quyết định giám định số 536/KL-VPYTW. Trong quyết định này thì thể hiện nội dung là anh Lê K bị hạn chế nhận thức và điều khiển hành vi. Vì vậy anh xin thay đổi nội dung là yêu cầu TAND huyện Đtuyên bố anh Lê K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Mục đích anh làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là để Tòa án xác định ai là người giám hộ cho anh K.Tại phiên họp thì anh yêu cầu Tòa án chỉ định cho anh là người giám hộ cho anh K như thực tế từ trước cho đến nay anh vẫn là người trực tiếp trông nom, chăm sóc và giám hộ cho anh K.

Tại các bản tự khai và tại phiên họp giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan

- Theo biên bản xác minh ngày 04/9/2020 và đơn đề nghị xét xử vắng mặt chị Lê Thị Nhơn trình bày: anh K là người không bình thường, nay anh L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K bị mất năng lực hành vi dân sự thì chị đồng ý.

- Tại phiên họp giải quyết việc dân sự, anh Lê Thành trình bày: Theo anh thì anh K là người chỉ bị điếc từ nhỏ nên nghe không rõ, còn anh K là người bình thường. Nay anh L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K có khó khăn trong nhận thức, điều khiển hành vi thì Tòa án cứ giải quyết theo quy định của pháp luật.

Về chỉ định người giám hộ: anh không yêu cầu Tòa án chỉ định ai là người giám hộ cho anh K. anh yêu cầu tất cả mọi anh chị em trong nhà cùng làm người giám hộ cho anh Lê K, chứ anh không đồng ý một mình anh L là người giám hộ cho anh K.

- Theo biên bản xác minh ngày 04/9/2020 và đơn đề nghị xét xử vắng mặt anh Lê Thảo trình bày: anh K là người không bình thường, nay anh L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K bị mất năng lực hành vi dân sự thì anh đồng ý.

- Theo biên bản lấy lời khai ngày 16/9/2020 và đơn đề nghị xét xử vắng mặt anh Lê Sang trình bày: anh thống nhất việc anh L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K bị mất năng lực hành vi dân sự, còn Tòa án quyết định như thế nào là phụ thuộc vào kết quả giám định pháp y tâm thần.

- Tại phiên họp giải quyết việc dân sự, chị Lê Thị Bích Liễu trình bày: Theo chị thấy thì anh K là người bình thường, anh K chỉ bị điếc một bên tai. Còn việc anh L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K có khó khăn trong nhận thức, điều khiển hành vi thì chị yêu cầu Tòa án cứ giải quyết theo quy định của pháp luật.

Về chỉ định người giám hộ: Chị không yêu cầu Tòa án chỉ định ai là người giám hộ cho anh K. Chị yêu cầu tất cả mọi anh chị em trong nhà cùng làm người giám hộ cho anh Lê K, chứ chị không đồng ý một mình anh L là người giám hộ cho anh K.

- Theo biên bản lấy lời khai ngày 16/9/2020 và đơn đề nghị xét xử vắng mặt anh Lê Phi trình bày: anh thống nhất việc anh L yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K bị mất năng lực hành vi dân sự, còn Tòa án quyết định như thế nào là phụ thuộc vào kết quả giám định pháp y tâm thần.

Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối anh Lê K, căn cứ vào kết luận số 536/KL-VPYTW ngày 15/9/2020 của Viện pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa, xác định được: anh Lê K hiện nay:

"Chậm phát triển tâm thần trung bình (F71– ICD.10), hiện nay: bị hạn chế khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đức Linh: Việc tuân theo pháp luật trong quá trình giải quyết vụ việc dân sự của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ việc cho đến thời điểm mở phiên họp đảm bảo các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Việc mở phiên họp đúng quy định và đúng thành phần. Các đương sự chấp hành đúng pháp luật.

Về nội dung: Theo kết quả giám định tâm thần của Viện pháp y tâm thần trung ương Biên Hòa kết luận: Lê K hiện tại hạn chế nhận thức, điều

khiển hành vi. Do đó, chấp nhận yêu cầu của anh Lê L về việc tuyên bố: anh Lê K là người khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Đồng thời chỉ định anh Lê L làm người giám hộ cho anh K; xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

Về chi phí giám định và lệ phí dân sự: anh Lê L phải chịu theo quy định của pháp luật

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đnhận định:

[1] *Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án:* Anh Lê L yêu cầu tuyên bố anh Lê K là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Xét thấy yêu cầu này thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Đức Linh, theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự.

[2*] Xác định yêu cầu của đương sự*: Ngày 31/7/2020 anh Lê L yêu cầu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê K bị mất năng lực hành vi dân sự. Tuy nhiên đến ngày 02/10/2020 anh Lê L có đơn xin thay đổi yêu cầu là tuyên bố anh Lê K có khó khăn trong nhận thức, điều khiển hành vi. Căn cứ vào khoản 2 Điều 71 và Điều 361 Bộ luật tố tụng dân sự nên Tòa án chấp nhận thay đổi yêu cầu của anh L và xác định lại việc dân sự là "yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" là đúng theo quy định của pháp luật hiện hành.

[3] Xác định quan hệ giải quyết: Theo yêu cầu và các chứng cứ cho thấy anh Lê L là em ruột của anh Lê K. Vì vậy, theo quy định tại khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự có đủ cơ sở kết luận anh Lê L là người có quyền yêu cầu tuyên bố anh Lê K là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

[4]Về thủ tục tố tụng: Kể từ ngày Tòa án nhân dân huyện Đthụ lý vụ án đến nay, Tòa án đã thực hiện đúng quy định về việc cấp, tống đạt, thông báo văn bản tố tụng cho đương sự được quy định tại chương X Bộ luật tố tụng dân sự.

Bà Lê Thị Nhơn, ông Lê Thảo, ông Lê Sang, ông Lê Phi có đơn đề nghị xét xử vắng. Tòa án thấy rằng nội dung và hình thức của đơn đề nghị xét xử vắng mặt là đúng theo quy định của pháp luật và phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 227 và khoản 1 Điều 228 Bộ luật tố tụng dân sự. Vì vậy Tòa án mở phiên họp vắng mặt bà Lê Thị Nhơn, ông Lê Thảo, ông Lê Sang, ông Lê Phi là đúng pháp luật.

[5] *Về việc giải quyết nội dung yêu cầu:* Căn cứ vào kết luận số 536/KL-VPYTW ngày 15/9/2020 của Viện pháp y tâm thần trung ương Biên Hòa kết luận:

"-Về y học:

+hiện nay: Đương sự bị bệnh chậm phát triển tâm thần trung bình (F71-ICD.10)

-Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi:

+Hiện nay: Đương sự bị hạn chế khả năng nhận thức và điều kiển hành vi".

Do đó, yêu cầu của anh Lê L về việc tuyên bố anh Lê K là người

có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ nên Tòa án chấp nhận theo quy định tại Điều 23 Bộ luật dân sự năm 2015.

[6] Chỉ định người giám hộ của anh Lê K:

Xét thấy tại phiên họp anh Thành, chị Liễu không yêu cầu Tòa án chỉ định ai là người trực tiếp giám hộ cho anh K. Anh, chị đều yêu cầu tất cả mọi anh chị em trong gia đình cùng làm người giám hộ cho anh K là không phù hợp với quy định của pháp luật, nên không được chấp nhận bởi các lẽ sau:

Căn cứ vào khoản 2 Điều 53 Bộ luật dân sự 2015 quy định:

"2. Trường hợp cha và mẹ đều mất năng lực hành vi dân sự hoặc một người mất năng lực hành vi dân sự, còn người kia không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con cả là người giám hộ; nếu người con cả không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con tiếp theo có đủ điều kiện làm người giám hộ là người giám hộ."

Căn cứ vào điều khoản trên thì cho thấy bà Nguyễn Thị Nhơn là người chị lớn trong gia đình nhưng bà Nhơn hiện nay đang ở số 200, ấp K Hưng, xã Nhị Bình, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang. Mặt khác bà Nhơn cũng không có nguyện vọng giám hộ cho anh K, hơn nữa anh K cũng không ở cùng với bà Nhơn. Vì vậy, nếu chỉ định bà Nhơn là người giám hộ cho anh K là không hợp tình, hợp lý.

Tiếp theo là những người anh của anh Lê K gồm: ông Thành, ông Thảo, ông Sang là những người anh kế tiếp nhưng Tòa án thấy rằng 3 người trên cũng không phù hợp trong việc trực trông năm, chăm sóc và giám hộ trực tiếp cho anh K bằng anh L được, bởi các lẽ sau:

- Các anh đều không có nguyện vọng trực tiếp là người giám hộ cho anh Lê K.

-Từ năm 2012 cho đến này thì anh K vẫn ở với anh Lê L, nên môi trường sống của anh K đã quen với hiện tại cũng như các thành viên trong gia đình anh L (vợ và các con của anh L) đã hiểu được mọi thói quen, tính cách của anh K nên rất thuận tiện cho việc trông nom, chăm sóc và giám hộ trực tiếp cho anh K. Mặt khác, xét thấy anh Lê L có tư cách đạo đức tốt và

có các điều kiện cần thiết để thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ được quy định tại Điều 49 Bộ luật dân sự 2015.

Từ tất cả những căn cứ trên,Tòa án quyết định chỉ định anh Lê L là người giám hộ cho anh Lê K là tốt nhất cho anh Lê K và phù hợp với quy định của pháp luật.

[7] Về chi phí giám định pháp y thân thần: anh Lê L phải chịu chi phí giám định theo quy định của pháp luật.

[8] Về lệ phí DSST: Anh Lê L phải chịu lệ phí dân sự theo quy định pháp luật;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 39; khoản 2 Điều 71, khoản 1 Điều 227, khoản 1 Điều 228, Điều 361, 370, 371, 372, 376, 378 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

Căn cứ Điều 23, điểm d, khoản 1 Điều 47, Điều 49, 54, 57, 58 và Điều 59 của Bộ luật dân sự năm 2015;

Căn cứ khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

Chấp nhận yêu cầu của anh Lê L về việc "yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi".

1. Tuyên bố anh Lê K, sinh năm: 1975, nơi đăng ký thường trú: Tổ 6, thôn 2B, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB

Là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Chỉ định anh Lê L, sinh năm: 1976; Nơi cư trú: Số 186, đường ĐT 720, thôn 2B, xã H, huyện Đức Linh, tỉnhB là em ruột của anh Lê K là người giám hộ cho anh Lê K. Anh Lê L được thực hiện các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58 và 59 Bộ luật dân sự 2015.

3.Về chi phí giám định: anh Lê L phải chịu tổng chi phí giám định là 14.737.000đồng (anh L đã đóng số tiền này).

4. Về lệ phí DSST: anh Lê L phải chịu là 300.000 đồng lệ phí dân sự sơ thẩm nhưng được tính trừ vào 300.000đồng tiền tạm ứng lệ phí đã nộp theo biên lai thu tiền số 0003858 ngày 10/8/2020 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Đức Linh. Anh Lê L đã nộp đủ lệ phí DSST.

5. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày 20/10/2020; Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định ngày 20/10/2020, để Tòa án nhân dân tỉnhB giải quyết theo thủ tục phúc thẩm.

Nơi nhận:
- Đương sự;
- VKSND H.Đức Linh;
- Chi cục THADS H.Đức Linh;
- Phòng KTNV và THADS;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Đã ký

Đỗ Xuân Thuận